

Nieuwe top, oude toppers

Auteur(s):

Reitsma, A.M.
Lecq, S.G., van der
Redactie ESB

Verschenen in:

ESB, 86e jaargang, nr. 4291, pagina 59, 19 januari 2001

Rubriek:**Trefwoord(en):**

economentop

Met de overgang van de gebruikte database naar een web-versie leek het economisch piek-landschap ruw veranderd. Maar de nieuwheid bedriegt. Een paar aanstormende talenten daargelaten, is er ook dit jaar geen aardverschuiving in economenland te zien.

Nieuw, nieuw, nieuw! Zo zou de economentop uit ESB dit jaar aangeprezen kunnen worden. Want er is veel veranderd. Een nieuwere, betere database moest worden doorgrond, de oude vijfjaarsgemiddelden moesten overboord. Daarom eerst een toelichting.

De data

De databank waarop *esb* haar top-telling altijd baseerde, is nog immer de *Social Sciences Citation Index*. De versie waarover wij beschikking hebben, is echter de zogenaamde 'webversie'. Deze verschilt in meerdere opzichten van de cd-romversie waarvan vroeger gebruik werd gemaakt. Daardoor is het aantal citaties slechts in beperkte mate vergelijkbaar met vorige jaren. Om die reden is niet langer gewerkt met het vertrouwde vijfjaarsgemiddelde maar is, net als bij de Polderparade, slechts gekeken naar de afgelopen twee jaren. De top is daardoor gevoeliger voor uitschieters.

Nu het vijfjaarsgemiddelde niet langer richtinggevend is, zou men bovendien mogen verwachten dat er relatief veel ruimte bestaat voor 'aanstormend talent'. Om die reden hebben we bij de telling een aantal nieuwe namen onder de loep genomen. Ook hebben we uitgebreider gekeken naar bedrijfseconomen (Jan Benedict Steenkamp en Michel Wedel). In ruil daarvoor zijn uit de rij van honderd onderzochte namen, diegenen die al jaren onder de vijf citaties scoorden, verwijderd.

Omdat onze keuzes tot op zekere hoogte arbitrair zijn, is ook hierdoor de top gevoeliger geworden voor storingen. De huidige top is daarom een soort 'tussentop' die met een korrel zout genomen moet worden. In het komende jaar zal de methode verder worden verfijnd.

Veranderingen

Ondanks de gevoeligheid van de tweejaars-top voor storingen en uitschieters, laat de webversie van de gebruikte index een betrouwbaarder score toe ten opzichte van vorige jaren. Wat is er veranderd?

Nieuw is dat de webversie toelaat dat een auteur ook wordt geteld wanneer hij of zij tweede, of zelfs derde of vierde auteur van een artikel is. Dat kan, met name voor auteurs die verderop in het alfabet zitten, én bij auteurs die vaak meeschrijven of opgenomen worden in de lijst van auteurs (bijvoorbeeld als hoogleraar bij een publicatie van een AIO) een hogere score opleveren. Met deze verandering vervalt één van de belangrijkste kritiekpunten op eerdere ESB-toppen.

Bovendien zijn in de webversie van de *Social Sciences Citation Index* veel meer tijdschriften opgenomen dan in de voorheen gebruikte cd-romversie. Ook dat vormt een potentiële bron voor hogere scores.

Verder laat de webversie toe snel te controleren op verschillende voorletters waaronder auteurs publiceren, bijvoorbeeld F. van der Ploeg en R. van der Ploeg. Hierdoor is de onzekerheid verminderd dat citaties niet zijn meegeteld omdat een auteur met andere voorletters wordt aangehaald.

De jaren die tellen

Omdat de webversie voortdurend wordt geactualiseerd, lopen we, voor het eerst dit jaar, niet langer één jaar achter bij de telling. Waar voorheen aan het eind van 2000 slechts de scores uit 1999 konden worden verwerkt, maken we dit jaar een inhaalslag en publiceren we zowel 1999 als 2000. Ook hierdoor krijgen nieuwe sterren meer kans. Bij de telling is een scherpe scheiding aangebracht tussen de kalenderjaren, zodat bijvoorbeeld alle citaties uit 1999 ook werkelijk in 1999 zijn gemaakt en die, welke eind 1998 in een tijdschrift verschenen, niet zijn meegeteld.

Wat tellen we?

Net als in voorgaande jaren gaat het in de *esb*-top niet om publicaties, maar om citaties. Hierbij gaat het om citaties in gerenommeerde internationale tijdschriften. Verwijzingen in boekbesprekingen, overzichtsartikelen en 'editorials' zijn uitgesloten van de telling. Meerdere verwijzingen in een artikel naar dezelfde econoom tellen slechts eenmaal. De top telt citaties van nog levende economen die de Nederlandse nationaliteit bezitten. Zo kon bijvoorbeeld de onlangs genaturaliseerde Alfred Kleinknecht de top binnenkomen. Nederlandse economen 'in den vreemde', zoals Arie Kapteyn en Herman Bierens (deels in Tilburg, deels in de VS), zijn daardoor ook meegeteld. Voor honderd economen zijn er tellingen verricht, maar slechts de dertig hoogst geïndigden worden gepubliceerd. In dit segment is het enigszins arbitraire karakter van wie wel en niet in de top staan, relatief beperkt.

Uiteraard blijft ook dit jaar een aantal bezwaren tegen citatie-analyse staan. Zo is er geen wegging voor citaties in A-, B- of C-tijdschriften en kan de ene keer een citatie duiden op een baanbrekend idee dat door andere auteurs als inspiratie is gebruikt, terwijl deze een andere keer wijst op het gebruik van een dataverzameling.

Oude namen

Is er na deze veranderingen in de telmethode in het economisch landschap van de top-30 zelf ook veel veranderd?

Niet heel veel. Behalve dat zij onderling stuivertje wisselden, kwamen maar liefst negentien van de dertig namen ook voor in zowel de top van 1999 als die van 2000 ¹.

Eric Bartelsman en Jakob de Haan, getipt in 1999 en gearriveerd in 2000, prolongeerden hun in 2000 behaalde succes en Kiviet, die vorig jaar uit de top verdween, is terug.

Blijkbaar zijn de echt grote namen niet erg gevoelig voor medeneming als tweede auteur. Hun positie is er één met een keihard fundament. Wel moet worden opgemerkt dat voor vrijwel iedere auteur met een beginletter van de achternaam die wat verder in het alfabet ligt, zowel in 1999 als in 2000 een stijging van het aantal citaties valt op te tekenen ten opzichte van 1998. Bij auteurs met namen lager in het alfabet, zoals Boot en Bartelsman, is zo'n stijging niet voor beide jaren op te tekenen. Doordat een vergelijking tussen de tellingen van 1998 op basis van de webversie en de cd-rom-versie ontbreekt, en door het ongelijke aantal tijdschriften, is echter niet met zekerheid te zeggen, hoe groot het 'tweede auteur-effect' is.

De grote vijf

Als vanouds staat Geert Hofstede onbedreigd aan de top. Het aantal citaties dat op zijn werken betrekking had, was zelfs zo groot, dat het telsysteem op tilt sloeg: meer dan driehonderd citaties in zowel 1999 als 2000! Een exact aantal citaties is voor deze inmiddels als econoom beschouwde grootheid (zoals bekend is zijn achtergrond een andere) dan ook niet te bepalen. Zijn citaties vinden we veel terug in managementtijdschriften, bijvoorbeeld in artikelen over cultuurverschillen en management.

Op nummer twee treffen we Peter Wakker, eveneens van huis uit een niet-econoom. Zijn opmars van een achtste plaats in 1999 naar een zesde in 2000, is onverminderd voortgezet. Citaties van zijn werk vinden we onder andere in tijdschriften als *Health Economics* en in artikelen die bijvoorbeeld onzekerheid in economische evaluaties rond ingrepen in de gezondheidszorg bespreken. Wellicht getuigt de groeiende aandacht voor zijn werk in dit soort bladen van een internationale heroriëntatie op de gezondheidszorg in economisch-wetenschappelijke kring.

Hagedoorn heeft zijn na zijn doorstoot uit 1999 (met acht plaatsen gestegen naar een zesde plaats, in 2000 naar een derde) zijn positie weten vast te houden. Met zijn achtergrond als bedrijfseconoom getuigt deze hoogleraar internationale bedrijfskunde aan de economische faculteit in Maastricht van de blijvend grote aandacht voor bedrijfseconomie en voor samenwerking tussen ondernemingen.

Wel is hij dichter genaderd door Bovenberg, die dit jaar voor het eerst de top vijf insluit. Het aantal citaties dat Bovenberg had, steeg dan ook vrij spectaculair ten opzichte van vorig jaar. Dat Bovenberg ook elders niet onopgemerkt is gebleven, spreekt uit zijn positie in een wereldwijde vergelijking van rangordes van 'economen en economie-departementen'. In die top-200, gebaseerd op de *EconLit*-database, neemt hij als enige in Nederland werkende Nederlander een (veertigste) plaats in, nog boven Oliver Blanchard en Alan Krueger ².

Ook vrij spectaculair steeg het aantal citaties van Nijkamp. Zijn stijging was evenwel niet genoeg om hem ten opzichte van andere 'big four' een plaatsje op te laten schuiven sinds vorig jaar.

Nieuwe toppers

Wie zijn er nieuw in de top? Allereerst is dat natuurlijk Jan Benedict Steenkamp, een grote naam op het gebied van marketing. Het opnemen van hem in de lijst van onderzochte economen, bleek niet voor niets. Ontbrak voorheen elke notering, nu staat hij maar liefst op de zesde plaats.

Ook Casper de Vries, die in eerdere jaren al wel geteld werd maar geen plaatsje aan het firmament verwierf, heeft zich een opmerkelijke plaats in de top weten verschaft. Net als in de polderparade doet monetaire economie het ook hier goed ³. Dat De Vries wel in de *esb*-top maar niet in de polderparade staat, wordt wellicht verklaard doordat hij vooral internationaal publiceert.

Ook nieuw in de top-5 is Jan van Ours. Reeds getipt in 1999, wist deze micro-econoom zich dit jaar, tegen het tij van oprukkend bedrijfseconomisch talent in, een plaats te verwerven.

Luc Soete, de afgelopen jaren veel in het nieuws in verband met zijn ideeën over nieuwe economie, het al dan niet belasten van internet-transacties en het analyseren van de invloed van ict op de economie, bekeken we dit jaar eveneens voor het eerst. Ook hier: geen slechte

gok. Citaties van zijn werk vinden we onder andere in de tijdschriften *International Tax and Public Finance en Technology Analysis and Strategic Management*.

Andere nieuwkomers zijn Bart Verspagen, bekend van zijn onderzoek naar technologie en productiviteitsontwikkeling, en marketing-onderzoeker Michel Wedel. In *esb* publiceerde hij recent over de nieuwe benadering van marktsegmenten ⁴.

De laatste nieuwkomer is Alfred Kleinknecht. Zijn visie op de relatie tussen lonen, productiviteit en innovaties vond een plaats in de vele discussies over de nieuwe economie.

Specialisaties

Is er nu uit de top iets af te leiden over de verdeling van specialisaties? Nee, daarvoor is het beeld te diffuus. Econometristen, algemeen economen, bedrijfskundigen en bedrijfseconomen: voor allen is er een plaats onder de zon. Faculteiten met een 'brede' oriëntatie, zoals die in Maastricht, scoren dan ook opvallend hoog.

Als er al iets is te zeggen is, is het dat de economiebeoefening, met zo'n rijke mix aan aandachtsvelden en toppers, nog interessante tijden te wachten staan.

Zie voor de economentop-30 [tabel 1](#)

Tabel 1. De top-30 over 1999 en 2000

	voorletters	naam	affiliatie	1999	2000	totaal
1	G.	Hofstede	KUB/UM	>300	>300	>600
2	P.P.	Wakker	KUB/UM	47	67	114
3	J.	Hagedoorn	UM	49	48	97
4	A.L.	Bovenberg	KUB/Ocfeb	54	39	93
5	P.	Nijkamp	VU	39	52	91
6	J.B.	Steenkamp	KUB	30	46	76
7	E.E.C.	Damme, v	KUB	32	37	69
8	F.	Ploeg, van der	Min. OC&W	33	26	59
9	P.	Rietveld	VU	28	29	57
10	C.G.	Vries, de	EUR	26	27	53
11	A.W.A.	Boot	McKinsey/UvA	26	24	50
12	P.H.	Franses	EUR	22	26	48
-	G.	Ridder	VU	26	22	48
14	A.	Kapteyn	Ver. Staten	17	27	44
15	J.J.M.	Kremers	Min. Fin./Ocfeb	25	18	43
16	B.	Nooteboom	EUR	15	25	40
17	H.J.	Bierens	KUB/Ver. Staten	16	23	39
-	L.L.G.	Soete	UM/Infonomics	22	17	39
19	S.J.G.	Wijnbergen, v	UvA	14	23	37
20	J.C.	Ours, van	KUB/OSA	24	12	36
21	G.J.	Berg, van den	VU	25	10	35
-	J.	Hartog	UvA	17	18	35
23	E.J.	Bartelsman	VU	18	16	34
24	B.	Verspagen	UM/TUE	18	14	32
25	J.S.	Cramer	emeritus	14	17	31
-	J.F.	Kiviet	UvA	15	16	31
27	J.	Haan, de	RUG	23	7	30
-	W.P.M.M.	Ven, van de	EUR	17	13	30
-	M.	Wedel	RUG	18	12	30
30	A.H.	Kleinknecht	TU Delft	17	11	28

1 De daarin onderzochte jaren zijn 1997 en 1998. Zie W. Jonkhoff, [Rimpels onder de oppervakte](#), *ESB*, 14 januari 2000, blz. 35 en [M.A. de Ruyter van Steveninck](#), *ESB*, 18 december 1998, blz. 965-968.

2 Zie T. Coupé, Revealed performances. Worldwide rankings of economists and economic departments, Ecares, Universiteit Brussel, 2000.

3 S.A. van der Geest en M. Varkevisser, [Eurokoorts in economenland](#), *ESB*, 5-1-2001.

4 M. Wedel en U. Böckenholt, [Marktsegmentatie achterhaald?](#), *ESB* 22-12-2000.